

Sygn. akt I CZ 4/16

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Monika Koba (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa T. Spółki z o.o. w T.
przeciwko Wielobranżowemu Zakładowi [...]o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 11 marca 2016 r.,
zażalenia strony powodowej
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 19 października 2015 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powódki T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T. od wyroku tego Sądu z dnia 28 kwietnia 2015 r., bowiem wbrew treści art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2014 r., poz. 1025, z późn. zm. - dalej: „u.k.s.c”) nie została opłacona w terminie tygodniowym od doręczenia pełnomocnikowi odpisu postanowienia, w którym prawomocnie oddalono wniosek powódki o zwolnienie od obowiązku uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej.

W zażaleniu powódka sformułowała wniosek o rozszerzenie kontroli Sądu Najwyższego na postanowienie Sądu Apelacyjnego wydane w przedmiocie odmowy zwolnienia od kosztów sądowych, zarzucając naruszenie art. 103 i 112 ust. 2 u.k.s.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżąca nie kwestionuje, że mimo prawidłowego doręczenia postanowienia o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych, nie uiszcza opłaty od skargi kasacyjnej, co było podstawą jej odrzucenia. Nie jest w tej sytuacji zrozumiałe, bliżej nieumotywowany, zarzut naruszenia art. 112 ust. 2 u.k.s.c, skoro obowiązek powódki w zakresie uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej, po odmowie zwolnienia od kosztów sądowych, podlegały regulacji art. 112 ust. 3 u.k.s.c.

Zażalenie neguje natomiast prawidłowość rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji w przedmiocie odmowy zwolnienia od kosztów sądowych, w zakresie opłaty od skargi kasacyjnej. Zakwestionowane postanowienie, jako niezaskarżalne i wobec zgłoszenia wniosku na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. podlega kontroli Sądu Najwyższego w postępowaniu zażaleniowym (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 stycznia 2006 r., II CZ 128/06, nie publ.; z dnia 16 lipca 2008 r., II CZ 40/08, nie publ.; z dnia 6 maja 2011 r., II CZ 12/11, nie publ.; z dnia 27 czerwca 2013 r., III CZ 28/13, nie publ.).

Z utrwalonego w orzecznictwie i doktrynie rozumienia art. 103 u.k.s.c wynika, iż osoba prawna ubiegająca się o zwolnienie od kosztów sądowych jest zobligowana nie tylko przytoczyć fakty, mające przemawiać za uwzględnieniem wniosku, ale również spoczywa na niej ciężar wykazania tych faktów.

Prezentowane w tym zakresie środki dowodowe powinny być dostosowane do konkretnej osoby prawnej, przedstawiać jej sytuację z należytą starannością, z zachowaniem zasady lojalnej współpracy z sądem i umożliwiać kompleksową i rzetelną ocenę sytuacji majątkowej takiego podmiotu.

Prawidłowo Sąd Apelacyjny przyjął, iż wniosek złożony przez skarżącą tych wymogów nie spełniał, skoro sprowadzał się do lakonicznych twierdzeń o trudnej sytuacji finansowej, na skutek braku zapłaty ze strony pozwanej, bez przywołania podstawowych informacji dotyczących spółki (k. 308 - 309). Do wniosku nie dołączono żadnych dokumentów obrazujących aktualną sytuację materialną powódki w postaci np. bilansu rocznego, sprawozdań finansowych, wykazów majątku, wyciągów z kont bankowych, raportów kasowych, deklaracji podatkowych, umów kredytowych, opinii bankowych o zdolności kredytowej, dokumentów dotyczących obciążeń nieruchomości hipoteką, a ruchomości zastawem czy stwierdzających wysokość zobowiązań.

Skarżąca ograniczyła się do przedstawienia postanowienia Referendarza Sądu Rejonowego w T. z dnia 5 maja 2014 r. rozstrzygającego w przedmiocie zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej (k. 311), które może, co najwyżej wskazywać na przejściowe problemy finansowe powódki, mające miejsce prawie półtora roku, przed datą złożenia wniosku o zwolnienie od kosztów. Zauważenia wymaga, iż identyczny dokument został przez skarżącą dołączony do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu apelacyjnym (k. 253), który postanowieniem Sądu Okręgowego w R. z dnia 18 listopada 2014 r. został oddalony, z uwagi na oparcie wniosku na ogólnikowej argumentacji (k. 256-257). Powódka nie kwestionowała tego postanowienia, uiszczając wymaganą opłatę od apelacji, a wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym oparła na tożsamej motywacji, ponownie nie przedstawiając podstawowych dokumentów obrazujących jej sytuację finansową.

Skarżąca w uzasadnieniu zażalenia koncentruje się na tezie, iż ocena Sądu w kwestii zasadności złożonego przez nią wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinna ulec zmianie, w świetle złożonych w postępowaniu zażaleniowym nowych dowodów, uzyskanych po dacie złożenia wniosku

o zwolnienie od kosztów.

Nie ma przeszkód by w postępowaniu zażaleniowym powoływać nowe fakty i dowody (art. 394¹ § 3 w zw. z art. 394 § 3 k.p.c.), jeżeli potrzeba ich powołania powstała dopiero w postępowaniu toczącym się na skutek tego zażalenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2001 r., IV CZ 64/01, OSNC 2002, nr 3, poz. 36).

Z przedstawionych przez pozwaną dokumentów, nie sposób jednak wyprowadzić wniosku jakoby nie była w stanie wydatkować kwoty 6.853 zł tytułem opłaty od skargi kasacyjnej. Z postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 29 września 2015 r. wynika jedynie, iż Sąd ten uchylił postanowienie Prokuratury Rejonowej w przedmiocie umorzenia śledztwa dotyczącego rozliczeń między stronami (k. 337-341). Natomiast w odpowiedzi na zawiadanie do próby ugodowej datowanej na 9 września 2015 r. pozwany jako przeciwnik wniosku oświadczył, iż zatrzymał kwotę 75.797,84 zł tytułem zabezpieczenia roszczeń z tytułu gwarancji, która trwa do 9 września 2018 r. (k. 342). Dowody te nie dostarczają żadnych informacji o aktualnej sytuacji finansowej skarżącej, a jedynie dotyczą jednego elementu jej działalności gospodarczej związanej z rozliczeniami z pozwaną. Nieuprawniona jest, zatem teza jakoby mogły one stanowić podstawę do korekty zaskarżonego orzeczenia w kierunku oczekiwanym przez skarżącą.

Z przytoczonych względów zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

jw kc